

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Respublikos g. 94, LT-42136 Rokiškis, tel. (8 458) 71 365, faks.(8 458) 71 420,
el.p.kontrol@post.rokiskis.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188662691

VEIKLOS AUDITO ATASKAITA

AKCINĖS BENDROVĖS „ROKIŠKIO KOMUNALININKAS“ VEIKLOS EFEKTYVUMAS

2018 m. rugpjūčio 14 d. Nr. KAĮ-7
Rokiškis

Su audito ataskaita galima susipažinti
Rokiškio rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu : www.rokiskis.lt

TURINYS

IŽANGA.....	3
AUDITO REZULTATAI.....	3
1. Bendrovės finansinės būklės vertinimas	3
1.1 Mažėjo turtas, skolos ir nuosavas kapitalas	3
2.2 Bendrovės finansinė būklė yra gera	4
2. Pelningumo vertinimas.....	4
2.1 Bendrovės veikla nuostolinga	4
2.2 Nesukuriama investicijų grąža	4
2.3 Mažėja pelningų veiklų.....	5
3. Bendrovės valdysena	6
3.1 Bendrovės planai – tik ataskaitose	6
3.2 Naudinga valstybės valdomų įmonių valdymo pertvarkos patirtis	7
3.3 Savivaldybė nekelia tikslų ir užduočių bendrovei	7
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	8
PRIEDAI	10
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	10
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	11
3 priedas. Pagrindiniai ataskaitų duomenys	12

IŽANGA

Savivaldybių kontroliuojamų įmonių steigimas ir jų priežiūra yra viena savivaldybių funkcijų, kuria užtikrinama, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi savivaldybės gyventojai ir kad šios paslaugos būtų teikiamos nuolat, o jų pasiekiami rezultatai nešėtų naudą visiems. Tačiau savivaldybės kontroliuojamoms įmonėms tenka konkuruoti su kitais paslaugų teikėjais, todėl didinti veiklos efektyvumą yra itin svarbu, norint užtikrinti konkurencingumą ir sėkmingą investuotų lėšų naudojimą.

Akcinė bendrovė „Rokiškio komunalininkas“ įregistruota 1995 m. birželio 7 d. Pagrindinis akcininkas – Rokiškio rajono savivaldybė, valdanti 87,4 proc. akcijų. Kiti akcininkai valdo 11,6 proc. akcijų. Bendrovės valdymo organai: valdyba ir bendrovės vadovas – direktorius. Bendrovės įstatuose nurodytas veiklos tikslas – visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkams priklausančių akcijų vertės didinimą. Įstatuose nurodytas veiklos objektas – komunalinių atliekų tvarkymas, kitų komunalinių paslaugų teikimas, šilumos tiekimas, nuotėkų ir atliekų šalinimo, sanitarinių sąlygų užtikrinimo, vandens nuotėkų ir kanalizacijos sistemų priežiūra, krovinių pervežimas ir kita veikla.

Veiklos auditas atliktas vykdant Rokiškio rajono savivaldybės tarybos pavedimą atlikti veiklos plane nenumatytą akcinės bendrovės „Rokiškio komunalininkas“ veiklos auditą – įvertinti bendrovės veiklos efektyvumą¹. Vertindami bendrovės finansinę būklę, skaičiavome ir analizavome mokumo ir skolos rodiklius. Vertindami bendrovės veiklos pelningumą, skaičiavome ir analizavome pelningumo ir nuosavo kapitalo bei turto gražos rodiklius. Aiškinomės nuostolingumo priežastis bei bendrovės valdysenos problemas.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius audito standartus. Auditą atlikome su prielaida, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus. Audito ataskaitoje naudotos santrumpos ir sąvokos pateiktos audito ataskaitos 1 priede. Informacija apie audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodus pateikta audito ataskaitos 2 priede. Pagrindiniai ataskaitų duomenys pateikti 3 priede.

AUDITO REZULTATAI

1. BENDROVĖS FINANSINĖS BŪKLĖS VERTINIMAS

1.1 Mažėjo turtas, skolos ir nuosavas kapitalas

Pagrindiniai 2013-12-31 – 2018-06-30 balansų faktai pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė (Eurais)

		2013-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2018-06-30
1	TURTAS, iš jo:	2468563	2347848	2186814	21111532	2232646	1950961
1.1	Ilgalaikis turtas	1495918	1439277	1304225	1156646	1183577	1124441
1.2	Trumpalaikis turtas	972645	908571	826148	914260	982379	826520
2	Nuosavas kapitalas	1933175	1926052	1917194	1936742	1939170	1780560
3	Dotacijos, subsidijos					(12534)	(48553)
4	Įsipareigojimai	535388	421796	269620	174790	306010	218954

2014-2017 metų laikotarpiu bendrovės turtas sumažėjo 235,9 tūkst. Eur (9,6 proc.). Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dalyje mažėjo įsipareigojimai – 229,4 tūkst. Eur (42,8 proc.), nuosavo kapitalo dalis padidėjo 6,0 tūkst. Eur (0,3 proc.).

¹ Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2018-06-29 sprendimas Nr. TS-186 „Dėl pavedimo Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai atlikti veiklos plane nenumatytą veiklos auditą“.

2018 metų pradžioje bendrovė turėjo turto už 2232,6 tūkst. Eur. Nuosavo kapitalo dalis sudarė 1939,2 tūkst. Eur, skolinto – 306,0 tūkst. Eur. Bendrovė 2018 m. birželio 30 d. turėjo turto už 1951 tūkst. Eur. Nuosavo kapitalo dalis sudarė 1780,6 tūkst. Eur, skolinto kapitalo – 219,0 tūkst. Eur. 2018 m. I pusmetyje bendrovės turtas sumažėjo 281,6 tūkst. Eur (12,6 proc.), pagrindinė priežastis – ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir pirkėjų skolų sumažėjimas. Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dalyje daugiausia mažėjo nuosavybės dalis - 158,6 tūkst. Eur (8,2 proc.), priežastis – patirtas nuostolis. Įsipareigojimai sumažėjo 87,0 tūkst. Eur (28,4 proc.).

1.2 Bendrovės finansinė būklė gera

Pagrindiniai bendrovės mokumo rodikliai pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė

	2013-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2018-06-30
Apyvartinis kapitalas	484829	505206	565043	739470	713285	644482
Bendrasis mokumas	2,0	2,2	3,2	5,2	3,6	4,5
Kritinis mokumas	1,8	2,0	2,9	4,8	3,2	4,0
Absolūtus mokumas	0,1	0,1	0,6	2,6	1,2	0,8
Bendrasis skolos rodiklis (proc.)	21,7	18,0	12,3	8,3	13,7	11,2

Bendrovė turi pakankamai apyvartinio kapitalo ir turi galimybę laiku apmokėti skolas. Bendrovės mokumo rodikliai tiek 2018 m., tiek ankstesniais laikotarpiais, rodo gerą finansinę būklę. Geriausi rodikliai buvo 2016 m.

2. PELNINGUMO VERTINIMAS

2.1 Bendrovės veikla nuostolinga

Pagrindiniai pelno- nuostolio ataskaitų duomenys pateikti 3 lentelėje.

3 lentelė. (Eurai)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018-06-30
1 Pardavimo pajamos	1838708	1840117	1972376	2071600	2219636	738634
2 Pardavimo savikaina	1506195	1498674	1623464	1668795	1858954	719505
3 Bendrasis pelnas	332513	341443	348912	402805	360682	19129
4 Veiklos sąnaudos	341748	341020	3566664	377737	357995	178438
5 Tipinės veiklos pelnas	(9235)	423	(7752)	25068	2687	(159309)
6 Kita veikla	30249	1625	4000	3038	4440	1601
7 Finansinė investicinė veikla	(4549)	(7,32)	(6510)	(3599)	(2903)	(901)
8 Pelnas prieš apmokestinimą	16465	(4984)	(10262)	24507	4241	(158609)
9 Pelno mokestis	2831			4959	1813	
10 Grynasis pelnas (nuostoliai)	13634	(4984)	(10262)	19548	2428	(158609)

Bendrovės veikla 2013, 2016-2017 metais buvo pelninga 2014-2015 metais - nuostolinga.

2018 m. I pusmečio bendrovės veiklos rezultatas pats blogiausias per visus laikotarpius, bendrovė patyrė didelį nuostolį (-158609 Eur). Veikla buvo nuostolinga visais I pusmečio mėnesiais. Palyginus su ankstesnių metų to paties laikotarpio rezultatais, nustatyta, kad 2016 m. I pusmetyje bendrovė gavo 18900 Eur pelno, 2017 metų I pusmetyje – 10900 Eur pelno.

2.2 Nesukuriama investicijų grąža

Ne visoms įmonėms svarbu siekti kuo didesnio pelno ir jį gauti, tačiau visoms gaunamas pelnas yra reikalingas siekiant kitų tikslų: norint atnaujinti nusidėvėjusį turtą ar planuojant plėtrą, gerinant teikiamų paslaugų kokybę. Kai veikla nuostolinga, nesukuriama nei investicijų grąža, nei turto grąža, ji tampa neigiama. Pagrindiniai bendrovės pelningumo rodikliai pateikti 4 lentelėje.

4 lentelė.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018-06-30
Bendrasis pelningumas	18,1	18,6	17,7	19,4	16,2	2,6
Grynasis pelningumas	0,7	-0,3	-0,5	0,9	0,1	-18,3
Veiklos išlaidų rodiklis	18,5	18,5	18,1	18,2	16,1	24,2
Nuosavo kapitalo grąža	0,7	-0,3	-0,5	1,0	0,1	-8,9
Turto grąža	0,5	-0,2	-0,5	0,9	0,1	-8,1

2013-2017 m. bendrasis pelningumas svyravo nuo 19,4 proc. iki 16,2 proc., 2018 m. reikšmingai krito ir sudarė tik 2,6 proc. Dėl to ir grynasis pelningumas, svyravęs nuo 0,9 proc. iki -0,5 proc., 2018 m. krito iki -18,3 proc. Veiklos išlaidų rodiklis, buvęs gana stabilus, 2018 m. šoktelėjo iki 24,2 proc. Mažas bendrasis pelnas (2,6 proc.) negalėjo padengti veiklos sąnaudų.

Savivaldybės investuotų lėšų efektyvumą geriausiai parodantis rodiklis – nuosavo kapitalo grąža. Bendrovėje kapitalo grąža 2013-2017 m. svyravo nuo 1 iki -0,3, 2018 m buvo prasčiausia (-8,9 proc.). Panašūs ir turto grąžos rodikliai, kadangi skolinto kapitalo dalis bendrovėje nereikšminga.

Geriausi rodikliai buvo 2016 m., blogiausi – 2018 m.

2.3 Mažėja pelningų veiklų

Veiklos analizė bendrovėje buvo atliekama vadovaujantis Savivaldybės administracijos 2008 m. lapkričio 11 d. raštu² pagal nurodytas bendrovėje vykdomas veiklų rūšis. 5 lentelėje pateikiami veiklos rezultatai pagal nurodytas veiklas.

5 lentelė (Eurai)

Rodikliai	2013	2014	2015	2016	2017	2018 m. I pusmetis
Atliekų tvarkymas	9479	5361	74741	117229	135552	-54405
Šilumos ūkis	-3257	-19064	-25637	27191	-3216	30322
Pirties paslaugos	-8241	-9573	-11903	-6291	-6179	-7020
Transporto paslaugos	13821	5362	-40896	-74009	-43587	-54669
Kelių, statybos ir remonto	8285	2215	-26102	-38465	-75534	-42750
Kelių priežiūra žiemą	13754	1815	1326	-6940	3036	-18105
Kita veikla	484	1421	6170	23153	-5831	-11982
Aplinkos tvarkymas	-29312	627	7833	-18340	0	
Miesto lietaus kanalizacija	11467	6852	4207	979	0	
Iš viso rezultatas	16480	-4984	-10261	24507	4241	-158609

Atliekų tvarkymas buvo pelningas visą nagrinėjamą laikotarpį iki 2018 metų, kol bendrovė eksploatavo savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą. Šilumos ūkis buvo nuostolingas 2013, 2014, 2015 m. ir 2017 m., pelningas - 2016 m ir 2018 m. I pusmetį. Pirties paslaugos per visą nagrinėjamą laikotarpį buvo nuostolingos. Transporto ir kelių, statybos ir remonto paslaugos nuo 2015 m. tapo nuostolingos ir šie nuostoliai didžiausi bendrovėje. Kelių priežiūra žiemą buvo pelninga, išskyrus 2016 m. Kita veikla tapo nuostolinga nuo 2017 m. Aplinkos tvarkymo veikla tapo nuostolinga 2016 m. nelaimėjus Rokiškio miesto priežiūros darbų konkurso. Taip pat nebeliko ir buvusių pelningų miesto lietaus kanalizacijos darbų.

Pasikeitus situacijai ir sumažėjus pelningoms veikloms, nebeišnaudojami turimi bendrovės ištekliai, neefektyvus technikos panaudojimas. Su turimais ištekliais galima sukurti daugiau produktų (paslaugų).

Bendrovės direktoriaus veiklos ataskaitose buvo išsamiai pateikiami duomenys apie pajamas, sąnaudas ir rezultatus pagal visas nurodytas veiklos sritis už 2013 ir 2014 metus. Už 2015 metus

² Rokiškio rajono savivaldybės administracijos 2008-11-06 raštas Nr. SD-520-77 „Dėl duomenų pateikimo“.

veiklos ataskaitoje³ išskirta tik nuostolingos šilumos ūkio ir pirties paslaugos, o visos kitos veiklos apjungtos į vieną, kuri bendrai yra pelninga, tačiau joje buvo ir daugiau nuostolingų nepaminėtų veiklų. Už 2016 metus bendrovės vadovo ataskaitoje⁴ visai nebėra informacijos pagal veiklas. To priežastis – bendrovės direktoriaus 2016 m. vasario 9 d. įsakymas Nr. 12⁵, kuriuo nurodyta veiklos analizę laikyti komercine paslaptimi. Veiklos analizė – labai plati sąvoka, todėl turėtų būti sukonkretinta. Be to, šis sprendimas priimtas prieš tai neapsvarsčius jo valdyboje, todėl yra pažeistas Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 34 str. 3 dalies reikalavimas, kad tik valdyba nustato informaciją, kuri laikoma bendrovės komercine (gamybine) paslaptimi ir konfidencialia informacija. Bendrovės valdybos sprendimas dėl bendrovės komercinių paslapčių ir direktoriaus įsakymas, vykdamas valdybos nutarimą, buvo priimtas tik 2008 m.⁶

3. BENDROVĖS VALDYSENA

3.1 Bendrovės planai – tik ataskaitose

Bendrovės įstatuose nurodytas veiklos tikslas – visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkams priklausančių akcijų vertės didinimą - sunkiai įgyvendinamas. Įstatuose nurodytas veiklos objektas – komunalinių atliekų tvarkymas, kitų komunalinių paslaugų teikimas, šilumos tiekimas, nuotekų ir atliekų šalinimo, sanitarinių sąlygų užtikrinimo, vandens nuotekų ir kanalizacijos sistemų priežiūra, krovinių pervežimas ir kita veikla – šiuo metu reikšmingai pasikeitęs, ženkliai sumažėjus nekomercinių paslaugų (komunalinių atliekų tvarkymo, aplinkos tvarkymo, miesto lietaus kanalizacijos) teikimo. Tai tapo tikru iššūkiu bendrovei, kuri nebuvo tam pasirengusi, nors galėjo, nes komercinės veiklos nuostolingos jau nuo 2015 metų.

Bendrovė neturi neturi strategijos, kurioje būtų nustatyti finansiniai tikslai ir konkretūs rodikliai, neįtvirtintas siekis didinti bendrovės veiklos efektyvumą. Vyriausybė yra įpareigojusi visas valstybės kontroliuojamas įmones rengti savo veiklos strategijas, tačiau savivaldybių kontroliuojamoms įmonėms tai negalioja, o savivaldybėje - neregamentuota. Faktiškai Bendrovės planai pateikiami tik direktoriaus veiklos ataskaitose, teikiamose Rokiškio rajono savivaldybės tarybai už ataskaitinius metus. Bendrovės 2017 metų direktoriaus veiklos ataskaitoje, kuriai pritarta savivaldybės 2018 m. balandžio 27 d. sprendimu⁷, nurodyti tokie planai ir prognozės:

-Optimizuoti atliekų surinkimo procedūras ir procesus. Teikti daugiau paslaugų statybos ar kt. atliekų surinkime.

-Organizuoti kuro gamybą patiems, mažinant medžio skiedros gamybos savikainą, išnaudoti sezoninių darbuotojų užimtumą. Tęsti katilinių šilumos tiekimo trasų atnaujinimo darbus, diegti technines priemones, didinančias šilumos gamybos efektyvumą.

-Didinti technikos panaudojimą darbo procese, teikiant paslaugas gyventojams, įmonėms.

-Dalyvauti statybos bei kitų paslaugų viešuosiuose pirkimų konkursuose. Teikti gyventojams bei įmonėms įvairesnes statybos ar kitų darbų paslaugas.

Kadangi planai bendriniai, be konkrečių siektinų rodiklių, neįmanoma įvertinti jų vykdymo, tačiau akivaizdu, kad veikla netapo efektyvesnė, ką rodo ir visų veiklos sričių, išskyrus šilumos ūkį, nuostolingumas.

³ Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2016-03-25 sprendimas Nr. TS-42 „Dėl pritarimo akcinės bendrovės „Rokiškio komunalininkas“ 2015 metų direktoriaus veiklos ataskaitai“

⁴ Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2017-04-28 sprendimas Nr. TS-84 „Dėl pritarimo akcinės bendrovės „Rokiškio komunalininkas“ 2016 metų direktoriaus veiklos ataskaitai“.

⁵ AB „Rokiškio komunalininkas“ direktoriaus 2016-02-09 įsakymas Nr. 12 „Dėl komercinės paslapties“.

⁶ AB „Rokiškio komunalininkas“ direktoriaus 2008-01-18 įsakymas Nr. 11 „Dėl bendrovės komercinių paslapčių sąrašo“.

⁷ Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2018-04-27 sprendimas Nr. TS-102 „Dėl akcinės bendrovės „Rokiškio komunalininkas“ 2017 metų direktoriaus veiklos ataskaitos“.

3.2 Naudinga valstybės valdomų įmonių valdymo pertvarkos patirtis

Viena iš sąlygų Lietuvai, stojant į EBPO yra reikalavimas didinti valstybės valdomų įmonių (VVI) veiklos efektyvumą ir skaidrumą. Valstybė, siekdama didinti VVI veiklos efektyvumą ir skaidrumą, priėmė tam reikalingus teisės aktus, VVI valdymo gaires, paremtas gero valdymo principais. Taikyti gaires SKĮ neprivaloma, bet naudinga ir svarbu žinoti siekiant pažangos SKĮ valdyme. Vyriausybė suformulavo keturias svarbiausias VVI pertvarkos kryptis:

- 1) nustatyti aiškius komercinius ir (ar) nekomercinius įmonių tikslus;
- 2) įvertinti įmonių nekomercinių funkcijų vykdymo išlaidas ir atskirti komercines ir nekomercines funkcijas;
- 3) atskirti įmonių valdymo ir rinkos reguliavimo funkcijas;
- 4) didinti įmonių veiklos skaidrumą.

Šiai pertvarkai įgyvendinti buvo parengti pagrindiniai teisės aktai: Valstybės nuosavybės gairės⁸ ir Skaidrumo⁹ gairės. Skaidrumo gaires rekomenduota taikyti ir SKĮ. Skaidrumo gairių paskirtis – didinti įmonių veiklos skaidrumą, atsakingumą visuomenei, patrauklumą investuotojams, galimiems verslo partneriams, taip pat sudaryti sąlygas diegti pasaulyje pripažintus gero valdymo principus – rengti ir skelbti išsamią informaciją apie valstybės valdomų įmonių veiklą ir rezultatus. Valstybės nuosavybės gairės šiuo metu taikomos tik VVI, bet nuo 2019 m. sausio 1 d. jas rekomenduota iš dalies taikyti ir savivaldybėms¹⁰. VVI komercinės veiklos ir specialiųjų įpareigojimų atskyrimas reglamentuotas Ūkio ministro įsakymu¹¹.

3.3 Savivaldybė nekelia tikslų ir užduočių bendrovei

Rokiškio rajono savivaldybė savo turtines ir neturtines teise įgyvendina pagal Savivaldybės tarybos sprendimą¹² ir Administracijos direktoriaus patvirtintas taisykles¹³. Šios taisyklės patvirtintos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka¹⁴, kuri nuo 2019 m. sausio 1 d. keičiasi¹⁵. Savivaldybė, būdama pagrindinė akcininkė, atsižvelgdama į naujus iššūkius, privalės tobulinti savo kontroliuojamų įmonių valdysenos politiką. Vienas iš EBPO gairėse pateikiamų įmonių valdysenos principų – aktyvus savininkas turi įvardyti įmonės tikslus. Savivaldybė turi aiškiai įvardyti bendrovei keliamus tikslus, o šie tikslai turi būti suderinti su bendrovės ilgalaikėmis strategijomis. Kiek tai įmanoma, tikslai turėtų būti tokie, kad juos būtų galima kiekybiškai įvertinti, pvz., nuosavo kapitalo gražos lygis. Tik aiškiai žinodama, ko iš jos tikisi savivaldybė, bendrovė gali veikti efektyviai. Įtvirtinant nuosavybės funkcijas turi būti siekiama, kad savivaldybė būtų aktyvi turto savininkė: ji turi nustatyti bendrovei tikslus, reikalauti efektyvios veiklos ir gerų rezultatų, bet nesikišti į kasdienę veiklą. Iškėlus tikslus, savivaldybė turi pasirūpinti, kad jų būtų siekiama, ir numatyti valdymo organų atsakomybę, jeigu jų nebūtų pasiekta, o apie pasiekiamus rezultatus

⁸ LR Vyriausybės 2012-06-06 nutarimas Nr. 665 „Dėl valstybės įmonių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁹ LR Vyriausybės 2010-07-14 nutarimas Nr. 1052 „Dėl valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“.

¹⁰ LR Vyriausybės 2018-03-12 nutarimas Nr. 313 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-06-06 nutarimo Nr. 567 „Dėl savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo akcinėse bendrovėse ir uždarsiose bendrovėse pakeitimo“.

¹¹ LR ūkio ministro 2013-12-20 įsakymas Nr. 4-110 „Dėl valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijų patvirtinimo“.

¹² Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2007-12-07 sprendimas Nr. TS-13.181 „Dėl savivaldybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo akcinėse bendrovėse“.

¹³ Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-09-20 įsakymas Nr. AV-801 „Dėl atstovavimo Rokiškio rajono savivaldybei akcinėse bendrovėse ir uždarsiose bendrovėse taisyklių patvirtinimo“.

¹⁴ LR Vyriausybės 2007-06-06 nutarimas Nr. 567 „Dėl savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo akcinėse bendrovėse ir uždarsiose bendrovėse“.

¹⁵ LR Vyriausybės 2018-03-12 nutarimas Nr. 313 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-06-06 nutarimo Nr. 567 „Dėl savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo akcinėse bendrovėse ir uždarsiose bendrovėse pakeitimo“.

informuoti visuomenę. Šiuo metu savivaldybė nėra nustatiusi bendrovei jokių lūkesčių ir tikslų, nėra numatyta efektyvumo rodiklių ir savivaldybės strateginiuose dokumentuose.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/Priemonė/ Komentarai*	Įgyvendinimo terminas (data)*
1	Peržiūrėti savivaldybės kontroliuojamų bendrovių valdysenos politiką	Savivaldybės administracijos direktorius	Vadovaujantis veiklos efektyvumo didinimo principais suformuoti nuoseklią ir aukštesnius valdymo standartus atitinkančią kontroliuojamų bendrovių valdymo politiką, kuri leistų atskirti nuosavybės ir reguliavimo funkcijas. Nustatyti savivaldybės kontroliuojamų bendrovių strategijų sudarymo, atnaujinimo ir jų įgyvendinimo gaires.	2019-01-01
2	Pasiiekti, kad bendrovei būtų nustatyti savivaldybės lūkesčiai, tikslai ir jų matavimo rodikliai, prisidedantys prie savivaldybės strateginiuose planuose numatytų tikslų pasiekimo	Savivaldybės administracijos direktorius	Remiantis aiškiai iškeltais tikslais ir skaidriai nustatytais savivaldybės specialiaisiais įpareigojimais bei atsižvelgiant į veiklos efektyvumo ir skaidrumo gaires suformuoti bendrovei lūkesčių raštą.	2019-01-31
			Nustatyti bendrovių, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip ½ visų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso savivaldybei nuosavybės teise, ir jų dukterinių bendrovių pasiektų veiklos tikslų atitikties joms nustatytiems veiklos tikslams vertinimo tvarką.	2018-11-01
			Nustatyti bendrovei bent tris taktinius (vieneriems metams) tikslus, strateginiams tikslams įgyvendinti.	2019-01-01
3	Pasinaudoti visomis akcininkui suteiktomis teisėmis, kad būtų tinkamai atstovaujama savivaldybei, užtikrinant stebėseną, analizę, atskaitingumą ir skaidrumą	Savivaldybės administracijos direktorius	Nustatyti bendrovės teikiamų ataskaitų turinį ir periodiškumą, analizuoti veiklos ir finansinius rodiklius, vertinti strategijos įgyvendinimą, nustatyti rizikas.	2018-11-01
			Reglamentuoti savivaldybės kontroliuojamų bendrovių vadovų darbo užmokesčio, taip pat atlygio šiose bendrovėse sudaromų stebėtojų tarybų, valdybų, komitetų nariams nustatymo tvarką, nustatant kintamąją atlygio dalį, kuri skatintų orientuotis į tikslus, kurti vertę vartotojams ir optimalią finansinę grąžą.	2019-03-01
			Siekti veiksmingos vidaus kontrolės sistemos bendrovėje, kuri padėtų užtikrinti veiklos teisėtumą,	Nuolat

			ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, strategijos ir veiklos planų įgyvendinimą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi ir visų su tuo susijusių rizikos veiksmų valdymą.	
			Užtikrinti, kad išsami informacija apie bendrovės veiklą būtų prieinama viešai. Savivaldybės interneto svetainėje teikti ir nuolat atnaujinti informaciją apie savivaldybės kontroliuojamas bendroves, jų vadovus, valdybų narius, pateikia šių įmonių veiklos rezultatų ir finansines ataskaitas bei kitą aktualią informaciją.	Nuolat
4	Teisės aktų nustatyta tvarka valdyboje spręsti, kuri informacija laikoma bendrovės komercine (gamybine) paslaptimi ir konfidencialia informacija.	Bendrovės valdyba	Apsvarstyti valdybos posėdyje	2019-01-01
5	Imtis skubių priemonių panaikinant bendrovės veiklą nuostolingumą	Akcinė bendrovė „Rokiškio komunalininkas“	AB „Rokiškio komunalininkas“ priemonių planas veiklą nuostolingumui mažinti (Priedas Nr.1)	Bendrovės pateiktame priede nustatytais terminais
6	Parengti bendrovės veiklos strategiją, siekiant didinti veiklos efektyvumą	Akcinė bendrovė „Rokiškio komunalininkas“	AB „Rokiškio komunalininkas“ strategijos planas	2019 m. I ketv.
7	Imtis priemonių gero valdymo principams bendrovėje įdiegti	Akcinė bendrovė „Rokiškio komunalininkas“	AB „Rokiškio komunalininkas“ Gero valdymo priemonių diegimo bendrovėje planas (Priedas Nr.2)	Bendrovės pateiktame priede nustatytais terminais

* priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikia nurodytas subjektas.

Atsakingi už Kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Savivaldybės administracijos Ūkio ir viešosios tvarkos skyriaus vyriausioji specialistė Violeta Bieliūnaitė-Vanagienė, tel. Nr. 8 633 62959, el.p. v.vanagiene@post.rokiskis.lt

AB „Rokiškio komunalininkas“ direktoriaus pavaduotojas laikinai einantis direktoriaus pareigas Vingaudas Šarmaitis, tel.Nr. 8 682 36613, el.p. vingaudas.sarmaitis@rokom.lt

Savivaldybės kontrolierė

Danguolė Namajūnienė

Vyriausioji specialistė

Daiva Girgždienė

PRIEDAI

Veiklos audito ataskaitos „Akcinės bendrovės „Rokiškio komunalinkas“ veiklos efektyvumas“ 1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Bendrovė – akcinė bendrovė „Rokiškio komunalininkas“.

Savivaldybė – Rokiškio rajono savivaldybė.

Savivaldybės taryba – Rokiškio rajono savivaldybės taryba.

Savivaldybės administracija – Rokiškio rajono savivaldybės administracija.

Administracijos direktorius – Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktorius.

EBPO - Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacij.

SKĮ – savivaldybės kontroliuojama įmonė.

VVI – valstybės valdomos įmonės.

Savivaldybės nuosavybės gairės – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-06-06 nutarimas Nr. 567 „Dėl Savivaldybių turtnių ir neturtinių teisių įgyvendinimo akcinėse bendrovėse ir uždaruosiose akcinėse bendrovėse“.

Valstybės nuosavybės gairės - Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-06-06 nutarimas Nr. 665 „Dėl Valstybės turtnių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Skaidrumo gairės - Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-07-14 nutarimas Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“.

Bendrnis tikslas – SKĮ valdysenos politikoje nustatytas iš SKĮ laukiamas rezultatas; kiek tai įmanoma, tikslai turėtų būti tokie, kuriuos būtų galima kiekybiškai įvertinti, pvz., finansiniai.

Finansinis tikslas – piniginiu ar procentiniu rodikliu išreikšta laukiama reikšmė, skirta siekti efektyvaus įmonės finansų valdymo, tvarios veiklos ar gražos investuotojui.

Ambicingas finansinis tikslas – toks finansinis tikslas, kurio reikšmė nustatoma atsiribojant nuo ankstesniais metais pasiektų rezultatų ir siekiant priartėti prie panašių įmonių geriausių rezultatų.

Finansinių rodiklių analizė – priemonė, skirta dabartinei finansinei situacijai įvertinti ir nustatyti galimus pokyčius ateityje.

Veikla – veiksmi, kuriuos atliekant ištekliai paverčiami produktais (paslaugomis).

Efektyvumas – kuo geresnis išteklių panaudojimas.

Mokumas – tai įmonės potencialus sugebėjimas turimomis mokėjimo priemonėmis apmokėti įsipareigojimus.

Bendrasis pelningumas – finansinis rodiklis, apskaičiuojamas bendrąjį pelną dalijant iš grynosios apyvartos.

Grynasis pelningumas – finansinis rodiklis, apskaičiuojamas grynąjį pelną dalijant iš grynosios apyvartos.

Nuosavo kapitalo graža - tai acininkų investuoto kapitalo panaudojimo efektyvumo finansinis rodiklis, apskaičiuojamas grynąjį pelną dalijant iš nuosavo kapitalo.

Turto graža - tai įmonės turto panaudojimo efektyvumo rodiklis, apskaičiuojamas grynąjį pelną dalijant iš viso turto.

Veiklos audito ataskaitos „Akcinės bendrovės „Rokiškio komunalinkas“ veiklos efektyvumas“ 2 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito subjektas – akcinė bendrovė “Rokiškio komunalininkas” (toliau – bendrovė).

Audito objektas – bendrovės ūkinė-finansinė veikla.

Audito tikslas – įvertinti bendrovės veiklos efektyvumą.

Pagrindiniai duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

- Nagrinėjome teisės aktus, susijusius su savivaldybių kontroliuojamų įmonių valdysena (Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimus, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus), siekiant išsiaiškinti pagrindines gaires ir sukurtą sistemą įmonėms efektyviai veikti.
- Susipažinome su Valstybės kontroliuojamoms įmonėms taikomomis gairėmis.
- Nagrinėjome privačių auditorių atliktų finansinių auditų išvadas ir ataskaitas;
- Naudojomės Valstybės kontrolės atlikto veiklos audito ataskaitos savivaldybių kontroliuojamų įmonių valdysenos srityje duomenimis.
- Išanalizavome bendrovės direktoriaus veiklos ataskaitų, finansinių ataskaitų duomenis, suskaičiavome finansinius rodiklius.
- Išanalizavome veiklos pajamas, sąnaudas, rezultatus pagal veiklos rūšis.
- Nagrinėjome bendrovės pateiktą informaciją, taip pat su vertinama sritimi susijusią informaciją spaudoje, internete, pokalbių metu.

Veiklos audito ataskaitos „Akcinės bendrovės
„Rokiškio komunalinkas“ veiklos efektyvumas“ 3 priedas

Pagrindiniai ataskaitų duomenys

Pagrindiniai balansų duomenys (Eurais)

		2013-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2018-06-30
	TURTAS:	2468563	2347848	2186814	21111532	2232646	1950961
A	Ilgalaikis turtas	1495918	1439277	1304225	1156646	1183577	1124441
B	Trumpalaikis turtas, iš jo:	972645	908571	826148	914260	982379	818013
1.	Atsargos	111504	111316	62157	81960	122872	95031
2.	Per 1 m. gautinos sumos, iš jų:	819657	739602	601742	374873	525499	575921
2.1	Pirkėjų skola			586541	354881	503690	411039
2.2	Kitos gautinos sumos			15201	19992	21809	37353
3.	Pinigai	41484	57653	162249	457427	334008	147061
C	Ateinančių laikotarpių sąnaudos			56441	40626	66690	8507
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI:	2468563	2347848	2186814	21111532	2232646	1950961
D	Nuosavas kapitalas	1933175	1926052	1917194	1936742	1939170	1780560
E	Dotacijos, subsidijos					(12534)	(48553)
G	Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai, iš jų:	535388	421796	269620	174790	306010	218954
1.	Ilgalaikiai įsipareigojimai	45572	19431	8515	0	36916	36916
2.	Trumpalaikiai įsipareigojimai	487816	403365	261105	174790	269094	182038

Pagrindiniai pelno- nuostolio ataskaitų duomenys (Eurais)

		2013	2014	2015	2016	2017	2018-06-30
1	Pardavimo pajamos	1838708	1840117	1972376	2071600	2219636	738634
2	Pardavimo savikaina, iš jos:	1506195	1498674	1623464	1668795	1858954	719505
2.1	Darbo užmokestis	496957	524666	618683	643670	644470	276369
2.2	Socialinis draudimas	152128	162215	190759	198554	200616	85690
2.3	Medžiagos, elektra, vanduo, kuras	578967	591814	527382	577884	577884	263153
2.4	Kitos sąnaudos	277143	219979	286461	248687	435984	94293
3	Bendrasis pelnas (nuostolis)	332513	341443	348912	402805	360682	19129
4	Veiklos sąnaudos, iš jų:	341748	341020	3566664	377737	357995	178438
4.1	Darbo užmokestis	90397	95693	97280	99320	97562	40095
4.2	Socialinis draudimas	27822	25910	26232	28566	26810	11285
4.3	IT nusidėvėjimas	179017	184017	194794	188603	168360	92920
4.4	Mokesčių sąnaudos	11342	11252	11523	15974	15033	4150
4.5	Beviltiškos skolos	1877	-	-	11000	1403	-
4.6	Kitos sąnaudos	31293	24148	26835	34274	48827	29988
5	Tipinės veiklos pelnas (nuostolis)	(9235)	423	(7752)	25068	2687	(159309)
6	Kita veikla	30249	1625	4000	3038	4440	1601
7	Finansinė investicinė veikla	(4549)	(7,32)	(6510)	(3599)	(2903)	(901)
8	Įprastinės veiklos pelnas (nuostolis)	16465	(4984)	(10262)	24507	4241	(158609)
9	Pelno mokestis	2831			4959	1813	
10	Grynasis pelnas (nuostoliai)	13634	(4984)	(10262)	19548	2428	(158609)

AB „ROKIŠKIO KOMUNALININKAS“

PRIEMONIŲ PLANAS VEIKLŲ NUOSTOLINGUMUI MAŽINTI

Įmonės charakteristika

AB „Rokiškio komunalininkas“ įregistruota 1991 m. birželio 7 d.

Įmonės veikla apima keletą gamybos paslaugų sričių:

- Atliekų surinkimo (vežimo) paslauga;
- Statybos ir kelių priežiūros darbų paslauga;
- Transporto pervežimų paslauga;
- Šilumos gamyba ir tiekimas;
- Kitos komunalinės paslaugos (daugiabučių kiemų priežiūros, kanalizacijos nuotekų išvežimo, pirties);

Įmonės organizacinė struktūra nėra sudėtinga. Didžioji dalis darbuotojų dirba įmonėje ilgą laiką. Darbo stažo vidurkis 10 metų. Darbuotojų vidutinis amžius - 51 m. Gamybos bei paslaugų teikimo procesai nėra sudėtingi.

Dabartinė įmonės misija – operatyviai ir efektyviai tenkinti klientų poreikius, užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę.

Įmonės esama situacija

Įvykus atliekų vežėjo konkursui rajone, situacija įmonėje ėmė keistis. Nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauji paslaugos tarifai, pasikeitė veiklos sąlygos. Tai sparčiai įtakojo tiek atliekų padalinio, tiek bendrus įmonės ekonominius rodiklius. Buvusi pelninga atliekų surinkimo bei administravimo veikla tapo nuostolinga. Šios veiklos pokyčiai tam tikra dalimi įtakojo ir kitas su ja susijusias įmonės vykdomas veiklas. Įmonė tapo nuostolinga.

Siekiant sustabdyti situacijos blogėjimą bei stabilizuoti įmonės ekonominę padėtį, reikalinga imtis skubių priemonių bendrovės veiklų nuostolingumui mažinti, įgyvendinti įmonei iškeltus tikslus.

Įmonės tikslai

Eil. Nr.	Priemonės/veiksmo pavadinimas	Įgyvendinimo terminas
1.	<p>Atliekų surinkimo ir pervežimo sistemos tobulinimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Didinti antrinių atliekų (plastiko, popieriaus, stiklo) surinkimą mieste bei rajone, siekiant gauti daugiau pajamų; - Optimizuoti atliekų surinkimo pravažiavimo maršrutus, mažinant kuro ir darbo sąnaudas; - Pasiiekti, kad buitinių atliekų surinkimo intensyvumas siektų 80 – 90%. 	<p>Pastoviai</p> <p>2018 m. IV ketv.</p> <p>2019 m. III ketv.</p>
2.	<p>Statybos, kelių priežiūros darbų padalinio veiklos gerinimas:</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - Didinti statybos darbų rentabilumą t.y. vykdyti tik tuos darbus, kurie atitinka esamą darbuotojų kvalifikaciją bei turimą technologinės įrangos lygį; - Vengiant statybos darbų sezoniškumo, 60% statybos padalinio darbuotojų perkvalifikuoti kitoms veikloms vykdyti (t.y. katilinių kūrikais, biokuro gamybos darbuotojais); - Vykdyti tik tuos statybos projektus, kurie užtikrina veiklos pelningumą. 	<p>Pastoviai</p> <p>2018 m. IV ketv.</p> <p>2018 – 2020 m.</p>
3.	<p>Transporto pervežimų paslaugos pertvarkymas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parduoti daug remonto reikalaujančias transporto priemones pagal rinkos kainą; - Už parduotas transporto priemones gautas pajamas įsigyti (ne mažiau kaip EURO 4) automobilius ir pakeisti puspriekabes (į nemažiau kaip 2006 metų gamybos); - Sumažinti remonto išlaidų kaštus iki 50%; - Didinti pajamas už atliktas transporto paslaugas iki 20%; - Organizuoti vairuotojų mokymus, kaip ekonomiškai ir efektyviai valdyti transporto priemones (t.y. mažinti kuro sąnaudas iki 10%). 	<p>2018 – 2019 m.</p> <p>2018 – 2019 m.</p> <p>2019 m.</p> <p>2018 m. IV ketv.</p> <p>2018 – 2020 m.</p>
4.	<p>Šilumos gamybos ir tiekimo paslaugos užtikrinimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tęsti šilumos trasų renovavimo darbus; - Seno modelio šilumos apskaitos prietaisų atnaujinimas; - Didinti biokuro gamybos pajėgumus, aprūpinant katilines 30-40% savo gamybos kuru. 	<p>2019 – 2021 m.</p> <p>2018 – 2020 m.</p> <p>2018 – 2019 m. šildymo sezonas</p>
5.	<p>Pirties paslaugos rentabilumo didinimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perskaičiuoti pirties paslaugas savikainą bei padidinti kainą už šią paslaugą; 	<p>2018 m. IV ketv.</p>
6.	<p>Siekti pereiti prie padalinių ekonominio savarankiškumo modelio, prieš tai įvertinus tokio modelio administravimo kaštus.</p>	<p>2020 – 2021 m.</p>

GERO VALDYMO PRINCIPŲ DIEGIMO BENDROVĖJE PLANAS

Eil. Nr.	Pavadinimas	Įgyvendinimo data	Atsakingas
1.	Rengti darbuotojų susirinkimus, supažindinant darbuotojus su bendrąja situacija įmonėje, apibrėžiant ateities planus, lūkesčius.	1 kartą per pusmetį	Įmonės vadovas
2.	Skelbti informaciją, susijusią su pokyčiais įmonėje (naujovių įdiegimą, valdymo tobulinimą, bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis, įmonėmis) įmonės internetiniame puslapyje,	2019 m. I ketv.	Įmonės vadovas
3.	Propaguoti skaidrumo, nešališkumo, prieinamumo, bendradarbiavimo, atsiskaitomumo principus, ruošiant ir priimant sprendimus.	Pastoviai	Įmonės administracija
4.	Kurti sąlygas darbuotojų mokymui ir lavinimuisi, naujausių planavimo, vadovavimo ir koordinavimo veiklas metodų ir procedūrų įvaldymui.	Pastoviai	Įmonės administracija
5.	Veiklos efektyvumo, vadybos principų taikymas, orientuojantis į klientus bei didesnius jautrumus visuomenės poreikiams.	Pastoviai	Įmonės administracija
6.	Orientuotis į viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą.	Pastoviai	Įmonės administracija